

Besluit van provinciale staten van Zuid-Holland van 10 juli 2024, kenmerk 7656, tot wijziging van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in verband met het opnemen van maatwerkregels voor de zuivering van afvalwater bij het telen van gewassen in kassen in het Westland (Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening inhoudende maatwerkregels zuivering gewasbeschermingsmiddelen)

Provinciale staten van Zuid-Holland;

Gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van 23 april 2024, met het besluitnummer PZH-2024-850634456;

Gelet op artikel 4.1, eerste lid, van de Omgevingswet en artikel 2.12 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

Overwegende dat glastuinbouwbedrijven verplicht zijn om het afvalwater, dat gewasbeschermingsmiddelen bevat en afkomstig is van het telen van gewassen op substraat in een kas óf van het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond, te zuiveren alvorens dat afvalwater op het openbaar vuilwaterriool te lozen;

Overwegende dat daarbij ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water moet worden verwijderd;

Overwegende dat de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving ruimte bieden om het afvalwater ongezuiverd op het openbaar vuilwaterriool te lozen, mits dit afvalwater na het lozen door een zuiveringsvoorziening of een zuiveringstechnisch werk wordt geleid waarmee ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van gewasbeschermingsmiddelen uit het water wordt verwijderd;

Overwegende dat door glastuinbouwbedrijven in het Westland, verenigd in de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A., het initiatief is genomen om een collectieve zuiveringsvoorziening bij de afvalwaterzuiveringsinstallatie Nieuwe Waterweg van het Hoogheemraadschap van Delfland te realiseren en een persleiding aan te leggen die dient als aansluiting op dat afvalwaterzuiveringsinstallatie voor de glastuinbouwbedrijven waarvan het afvalwater momenteel vanuit het openbaar vuilwaterriool op de afvalwaterzuiveringsinstallatie De Grootte Lucht wordt gebracht;

Overwegende dat deze collectieve zuiveringsvoorziening naast gewasbeschermingsmiddelen ook meststoffen, met name stikstof en fosfor, uit het afvalwater zal zuiveren, waarmee het gezuiverde water potentieel geschikt wordt om te dienen als gietwater in de glastuinbouw of in tijden van zoetwaterschaarste als aanvulling voor het regionaal watersysteem;

Overwegende dat de collectieve zuiveringsvoorziening eveneens benut zal worden voor het afvalwater uit het nabijgelegen stedelijk gebied, waardoor schadelijke stoffen uit huishoudelijke producten en medicijnresten uit het ingezamelde afvalwater kunnen worden verwijderd;

Overwegende dat de collectieve zuiveringsinitiatief daarmee een bijdrage levert aan waterkwaliteitsdoelstellingen voortvloeiende uit Europese wetgeving, zoals de Kaderrichtlijn water, de Kaderrichtlijn Mariene Strategie, de Richtlijn stedelijk afvalwater, de Verordening inzake minimumeisen voor hergebruik van water en de provinciale inzet op het bevorderen van het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen en medicijnresten in de gehele waterketen;

Overwegende dat dit collectieve zuiveringsinitiatief van de glastuinbouwbedrijven wordt ondersteund door de gemeentes Westland, Rotterdam en Midden-Delfland, het Hoogheemraadschap van Delfland en de provincie Zuid-Holland hetgeen geresulteerd heeft in de ondertekening van een bestuurlijk convenant op 12 oktober 2020.

Overwegende dat dit collectieve zuiveringsinitiatief door de ministers van Binnenlandse Zaken en Infrastructuur en Waterstaat was aangemerkt als experiment in de zin van artikel 2.4 van de Crisis en Herstelwet en tot 1 januari 2024 uitstel is verleend van de collectieve zuiveringsplicht opgenomen in artikel 3.64b van het Activiteitenbesluit milieubeheer;

Overwegende dat de afronding van de benodigde voorzieningen voor de collectieve zuivering bij het afvalwaterzuiveringsinstallatie Nieuwe Waterweg voor 1 januari 2024 niet haalbaar is gebleken en daarom een hernieuwd uitstel nodig is om dit collectieve zuiveringsinitiatief te laten slagen;

Overwegende dat de provincie vanuit haar gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen en vanwege het provinciaal belang op het gebied van het beheer van watersystemen het benodigde uitstel via de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening te regelen.

Besluiten:

Artikel I

De Zuid-Hollandse Omgevingsverordening wordt gewijzigd zoals is aangegeven in bijlage 1 behorende bij dit besluit.

Artikel II

De toelichting bij de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening wordt gewijzigd zoals is aangegeven in bijlage 2 behorende bij dit besluit.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na uitgifte van het Provinciaal Blad waarin dit besluit is bekendgemaakt en werkt terug tot en met 1 januari 2024.

Artikel IV

1. Gedeputeerde staten kunnen, indien dit noodzakelijk is voor de bekendmaking op grond van artikel 6 van de Bekendmakingswet en de beschikbaarstelling op grond van artikel 14.5 van het Omgevingsbesluit ondergeschikte technische wijzigingen aanbrengen, zonder de aard, bedoeling of werking van de regels te veranderen.
2. Als toepassing is gegeven aan het eerste lid brengen gedeputeerde staten samenhangende besluiten, waaronder voorbereidingsbesluiten en het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening met de technische wijzigingen in overeenstemming.

Artikel V

Dit besluit wordt aangehaald als: Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening maatwerkregels zuivering gewasbeschermingsmiddelen.

Den Haag, 10 juli 2024

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier

drs. B.S.M. Sepers

Voorzitter

drs. J. Smit

Bijlage 1 behorende bij artikel I van het besluit van provinciale staten tot wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening maatwerkregels zuivering gewasbeschermingsmiddelen

De Zuid-Hollandse Omgevingsverordening wordt als volgt gewijzigd:

A.

Na afdeling 3.12 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

Afdeling 3.14 Lozen van drain-, spoel- of drainagewater bij het telen van gewassen in kassen

§ 3.14.1 Lozen van drain-, spoel- of drainagewater door leden Waterzuiveringscoöperatie Westland

§ 3.14.1.1 Algemeen

Artikel 3.232 (toepassingsbereik)

1. Paragraaf 3.14.1 gaat over het lozen in een vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van het telen van gewassen in kassen als bedoeld in artikel 3.205 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het lozen van:
 - a. drainwater of spoelwater van filters bij substraatteelt in een kas, bedoeld in paragraaf 4.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
 - b. drainagewater of spoelwater van filters bij grondgebondenteelt in een kas, bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Paragraaf 3.14.1 is van toepassing op een activiteit als bedoeld in het eerste lid als:
 - a. degene die de activiteit verricht lid is van de coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid Waterzuiveringscoöperatie Westland; en
 - b. bij of krachtens overeenkomst tussen die coöperatie en de beheerder van het zuiveringstechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg is overeengekomen om voor diegene die de activiteit verricht ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van gewasbeschermingsmiddelen uit het afvalwater te verwijderen door middel van dat zuiveringstechnisch werk en de daartoe benodigde voorzieningen aan dat zuiveringstechnisch werk.

§ 3.14.1.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.233 (water: uitstel zuiveringsrendement gewasbeschermingsmiddelen AWZI Nieuwe Waterweg)

1. De artikelen 4.791d, eerste lid, en 4.791k, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn niet van toepassing op een activiteit als bedoeld in artikel 3.232 tot:
 - a. 1 augustus 2024 als het te lozen drainwater, spoelwater of drainagewater op 1 januari 2024 wordt of werd geloosd op het openbaar vuilwaterriool van waaruit dat water wordt gebracht op het zuiveringstechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg; of
 - b. 1 januari 2027 als het te lozen drainwater, spoelwater of drainagewater op 1 januari 2024 wordt of werd geloosd op het openbaar vuilwaterriool van waaruit dat water wordt gebracht op het zuiveringstechnisch werk AWZI De Grote Lucht.
2. De datum 1 januari 2027 bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, is 1 januari 2025 als de beheerder van het zuiveringstechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg aan de in artikel 3.232, tweede lid, onder a, genoemde coöperatie niet schriftelijk heeft laten weten dat uiterlijk op 1 januari 2027 ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van gewasbeschermingsmiddelen uit dat water kunnen worden verwijderd door middel van het zuiveringstechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg.
3. Dit artikel is niet van toepassing als de in artikel 3.232, tweede lid, onder b, bedoelde benodigde voorzieningen aan het zuiveringstechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg zijn gerealiseerd en ingezet.

Artikel 3.234 (water: geen uitstel zuiveringsrendement gewasbeschermingsmiddelen)

Artikel 3.233 is niet van toepassing als degene die de activiteit als bedoeld in artikel 3.232 verricht op 31 december 2020 al ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen verwijderde alvorens het drainwater, spoelwater of drainagewater in het openbaar vuilwaterriool te lozen.

§ 3.14.2 Lozen van drain-, spoel- of drainagewater door niet-leden Waterzuiveringscoöperatie Westland

§ 3.14.2.1 Algemeen

Artikel 3.235 (toepassingsbereik)

1. Paragraaf 3.14.2 gaat over het lozen in een vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van het telen van gewassen in kassen als bedoeld in artikel 3.205 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het lozen van:
 - a. drainwater of spoelwater van filters bij substraatteelt in een kas, bedoeld in paragraaf 4.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
 - b. drainagewater of spoelwater van filters bij grondgebondenteelt in een kas, bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Paragraaf 3.14.2 is van toepassing op een activiteit als bedoeld in het eerste lid waarop paragraaf 3.14.1 niet van toepassing is, voor zover het te lozen afvalwater wordt geloosd op een openbaar vuilwaterriool of een andere zuiveringsvoorziening van waaruit het wordt gebracht op het zuiveringstechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg dat ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water verwijdert.

§ 3.14.2.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.236 (water: verwijdering gewasbeschermingsmiddelen AWZI Nieuwe Waterweg)

De artikelen 4.791d, tweede lid, en 4.791k, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn niet van toepassing op een activiteit als bedoeld in artikel 3.235.

§ 3.14.3 Overig

Artikel 3.237 (water: vervaldatum maatwerkregels)

De regels in deze afdeling vervallen per 1 januari 2027.

Toelichting bij het besluit van provinciale staten van Zuid-Holland van 10 juli 2024, kenmerk 7656, tot wijziging van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in verband met het opnemen van maatwerkregels voor de zuivering van afvalwater bij het telen van gewassen in kassen in het Westland (Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening inhoudende maatwerkregels zuivering gewasbeschermingsmiddelen.)

Algemene toelichting

Aanleiding en strekking van de aanpassing

In het Westland is door glastuinbouwbedrijven het initiatief genomen om een collectieve zuiveringsvoorziening te realiseren bij de Afvalwaterzuiveringsinstallatie (hierna: AWZI) Nieuwe Waterweg van het Hoogheemraadschap van Delfland (hierna Delfland). Op 12 oktober 2020 is een bestuurlijke convenant gesloten tussen de gemeente Westland, Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A., Delfland en de provincie. In dit convenant is afgesproken dat Delfland in opdracht en voor rekening van de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A. een collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg realiseert en voor een periode van in ieder geval twaalf jaren de zuivering van het afvalwater namens het samenwerkingscollectief van glastuinbouwbedrijven zal uitvoeren.

Een collectieve aanpak leidt tot iets lagere kosten en een hogere robuustheid qua zuivering, en biedt ook kans om stappen te zetten in het versneld verminderen van de emissie van nutriënten en het circulair maken van de waterketen. Als gevolg hiervan is het zuiveringsproces complexer en heeft het een meer experimenteel karakter vergeleken met het alleen zuiveren van afvalwater dat van de glastuinbouwbedrijven afkomstig is. Dit heeft er toe geleid dat het project onder voorwaarden als experiment in de zin van artikel 2.4 van de Crisis- en Herstelwet is aangemerkt en aan het Besluit uitvoering Crisis- en Herstelwet (22e tranche) is toegevoegd. De tijdsduur van de maximale uitsteltermijn voor het maatwerk van collectieve zuiveringsvoorzieningen in het Activiteitenbesluit milieubeheer is hierbij verlengd tot uiterlijk 1 januari 2024 (zie artikel 7ak, zesde lid, van het Besluit uitvoering Crisis- en Herstelwet).

De ontwikkeling van de collectieve zuiveringsvoorziening heeft door de jaren heen echter een aantal tegenslagen gekend, waardoor de termijn van 1 januari 2024 niet meer haalbaar was. De verwachting is dat de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg uiterlijk op 1 augustus 2024 in bedrijf wordt genomen. Het afvalwater van o.a. de glastuinbouwbedrijven in het verzorgingsgebied

van de AWZI Nieuwe Waterweg wordt vanaf die datum conform de wettelijke eisen in o.a. de artikelen 4.791d en 4.791k van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) gezuiverd.

Onderdeel van het project is ook het aansluiten van de glastuinbouwbedrijven die zich bevinden in het verzorgingsgebied buffer Perdik. Momenteel zijn deze glastuinbouwbedrijven aangesloten op de AWZI De Groote Lucht. De realisatie van deze persleiding liep vertraging op doordat op basis van nieuwe informatie en berekeningen niet met zekerheid gezegd kon worden of de biologische capaciteit van de AWZI Nieuwe Waterweg in pieksituaties afdoende zal zijn voor Delfland om aan de wettelijke zuiverings-taak te voldoen. Dit is nader onderzocht en aansluiting blijkt mogelijk binnen de geldende randvoorwaarden.

Op 31 oktober 2023 heeft Delfland de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A. laten weten dat onder voorwaarden aansluiting van het cluster De Groote Lucht mogelijk is. Op 9 april 2024 heeft Delfland de provincie laten weten dat uiterlijk 1 juli 2024 de voorwaarden als addendum zullen worden opgenomen in de met de Zuiveringscoöperatie overeen gekomen overeenkomst. Na vaststelling van het addendum zal de persleiding door Delfland in opdracht van de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A. worden gerealiseerd. Ambitie is om deze uiterlijk op 1 januari 2027 op te leveren.

Omdat zowel de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg als de benodigde persleiding voor het verzorgingsgebied buffer Perdik niet uiterlijk 1 januari 2024 gerealiseerd konden worden, is een nieuw uitstel nodig van het zuiveringsrendement bedoeld in de artikelen 4.791d en 4.791k van het Bal. Ten aanzien van de realisatie van de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg zal een andere uitsteltermijn gelden dan voor de realisatie van de persleiding voor het verzorgingsgebied buffer Perdik. Hiermee wordt voorkomen dat de glastuinbouwbedrijven die aan dit project deelnemen voor langere tijd niet aan het wettelijk zuiveringsrendement hoeven te voldoen.

De gedachte om dit hernieuwde uitstel via de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening te regelen, komt voort uit het feit dat de glastuinbouwbedrijven die zich bij de Waterzuiveringscoöperatie Westland hebben aangesloten afkomstig zijn uit verschillende gemeenten. Het gaat hierbij om de gemeenten Westland, Rotterdam en Midden-Delfland. Het alternatief zou zijn dat iedere gemeente afzonderlijk de uitsteltermijn via een maatwerkregel in het omgevingsplan of een maatwerkvoorschrift voor ieder afzonderlijke glastuinbouwbedrijf moet regelen.

Vanwege het regionale schaalniveau en de bijdrage van de collectieve zuiveringsvoorziening aan waterkwaliteitsdoelstellingen die voortvloeien uit o.a. de Richtlijn stedelijk afvalwater (*Richtlijn 91/271*) en de Kaderrichtlijn Water (*Richtlijn 2000/60*), het hergebruik van stedelijk afvalwater in het licht van de Verordening inzake minimumeisen voor hergebruik van Water (*Verordening EU 2020/741*) en de provinciale inzet op het bevorderen van de terugdringing van verontreinigingen als gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen en medicijnresten in de gehele waterketen, is het doelmatiger om het via de provinciale omgevingsverordening te regelen. Bovendien past dit bij de regisserende en coördinerende rol die de provincie heeft op de gebiedsgerichte uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, en voor zover van toepassing, haar taak op het gebied van het beheer van watersystemen.

Artikelsgewijze toelichting:

Artikel I

Conform de toe te passen digitale standaarden voor besluiten onder de Omgevingswet die als omgevingsdocument zijn aangemerkt (Standaard Officiële Publicaties - Toepassingsprofiel Omgevingsdocumenten STOP-TPOD) zijn de wijzigingen in een regeling (in dit geval de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening) in een bijlage bij het besluit van Provinciale Staten opgenomen.

Artikel II

In aansluiting op de methode om de regeling te wijzigen is het met de STOP-TPOD standaarden ook mogelijk om de algemene en artikelsgewijze toelichting bij een regeling te wijzigen. Hierdoor blijft de toelichting bij de regeling actueel. In dit geval worden een aantal passages toegevoegd aan de artikelsgewijze toelichting. In deze passages wordt de inhoud en de achtergrond van de maatwerkregels uitgelegd, zodat terug te lezen is hoe de maatwerkregels moeten worden uitgelegd.

Artikel III

Op 1 januari 2024 verliep de door de minister van BZK verleende uitsteltermijn van de collectieve zuiveringsplicht voor de glastuinbouwbedrijven die aan dit collectieve zuiveringsinitiatief deelnemen. Dit heeft tot gevolg dat deze tuinders vanaf 1 januari 2024 verplicht zijn om individueel aan de zuiveringsverplichtingen in de paragrafen 4.76 en 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving te voldoen, alvorens zij hun afvalwater lozen op het openbaar vuilwaterriool. Dit brengt voor die tuinders extra kosten met

zich mee. Dit is onwenselijk, omdat de glastuinbouwbedrijven al grote investeringen hebben gedaan voor de realisatie en inzet van de collectieve zuiveringsvoorziening bij en de persleiding naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie Nieuwe Waterweg. De inzet van deze voorzieningen, in ieder geval van de collectieve zuiveringsvoorziening bij de afvalwaterzuiveringsinstallatie, ligt in de zeer nabije toekomst. Daarom is bepaald dat dit besluit terugwerkt tot 1 januari 2024.

Artikel IV

Met de Omgevingswet en de in dat verband gewijzigde Bekendmakingswet (met ingang van 1 juli 2021) is er een digitale methode om besluiten te publiceren en bekend te maken. De besluiten moeten naast de website overheid.nl ook ontsloten worden in het Omgevingsloket van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dit digitale stelsel is nog in ontwikkeling en tot 1-1-2025 is het nog mogelijk om via een tijdelijke alternatieve maatregel (TAM-IMRO) te publiceren. Het genomen besluit moet uiteindelijk wel te publiceren en digitaal te ontsluiten zijn. Hiervoor is deze bepaling opgenomen waarmee gedeputeerde staten de vastgestelde wijziging enigszins aan kunnen passen om deze goed te kunnen publiceren. Ook bij samenloop van verschillende wijzigingen die in procedure zijn (geweest) kan gebruik worden gemaakt van deze bepaling. Ook het aanbieden van één geconsolideerde ZHOV aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet, na verschillende wijzigingen kan op basis van deze bepaling.

Bij de opbouw van deze wijziging is zoveel mogelijk rekening gehouden met de bestaande ZHOV en de methodiek van het doorvoeren van wijzigingen van regelgeving die de Omgevingswet (met het Digitaal Stelsel Omgevingswet) voor ogen heeft.